



# **Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittely- periaatteet**

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 27.9.2018 § 48

## Sisältö

<b>1. Tausta .....</b>	<b>3</b>
<b>2. Valtuustoaloitteiden jättäminen .....</b>	<b>3</b>
<b>3. Kuntalaisten aloiteoikeus .....</b>	<b>3</b>
3.1 Kuntalain 23. §:n mukaan .....	3
3.2 Maalahden kunnan hallintosäännön 16. luvun mukaan .....	3
143 § Aloiteoikeus.....	3
144 § Aloitteen käsittely .....	4
145 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot.....	4
<b>4. Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittelyperiaatteet ja aloitteiden loppuun käsittely .....</b>	<b>4</b>
<b>5. Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden julkaisu ja seuranta .....</b>	<b>5</b>
5.1 Valtuusto- ja kuntalaisaloitteet.....	5
5.2 Kuntalaisaloite.fi .....	5
5.3 Pocket Democracy -sovelluskehityshanke .....	5

## **1. Tausta**

Poliittisesti päätettävien asioiden asianmukainen, ammattimainen ja yhdenmukainen käsittely on edellytyksenä sille, että kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus voivat tehdä hyvin perusteltuja päätöksiä. Nämä suositukset antavat hallinnolle ja asioiden käsittelijöille hyvän perustan valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittelyä varten.

## **2. Valtuustoaloitteiden jättäminen**

Maalahden kunnan hallintosäännön 14. luvun 113. §:ssä todetaan valtuutettujen aloiteoikeudesta seuraavaa:

Kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kunnan toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kunnanhallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitettun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu.

Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kunnanhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla kunnanhallituksen on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

## **3. Kuntalaisten aloiteoikeus**

### **3.1 Kuntalain 23. §:n mukaan**

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.

Jos 1. momentissa tarkoitettun aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, asia on otettava käsiteltäväksi kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta.

Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

### **3.2 Maalahden kunnan hallintosäännön 16. luvun mukaan**

#### **143 § Aloiteoikeus**

Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee, sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

#### **144 § Aloitteen käsittely**

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kunnanhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimien kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle sen päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsitellyjä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kunnan asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluessa vireille tulosta otettava toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

#### **145 § Aloitteen tekijälle annettavat tiedot**

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

### **4. Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittelyperiaatteet ja aloitteiden loppuun käsittely**

Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden valmistelu on tehtävä niin, että valtuusto tai toimielin voi päättää asiasta 12 kuukauden kuluessa aloitteen tekemisestä. Jos valtuusto tai toimielin palauttaa vastaus ehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi, vastaus aloitteeseen on annettava kuuden kuukauden kuluessa.

Sellaiset valtuusto- ja kuntalaisaloitteet, jotka edellyttävät talousarviomäärärahaa, on käsiteltävä lautakuntien vuotuisissa talousarviokäsittelyissä. Myös talousarvioaloitteet on käsiteltävä ensimmäisen kerran 12 kuukauden määräajassa, jolloin voidaan todeta, että jatkokäsittely tapahtuu talousarvion valmistelun yhteydessä. Talousarvioaloitteiden vastauksia käsitellään myös kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa talousarvion yhteydessä. Kunnanvaltuusto toteaa valtuustoaloitteet loppuun käsitellyiksi. Lautakunnat käsittelevät kuntalaisaloitteet itse loppuun. Lähtökohtana on, että valtuusto- ja kuntalaisaloitteita voidaan tällöin pitää loppuun käsiteltyinä riippumatta siitä, onko kanta tarvittavaan määrärahaan positiivinen vai negatiivinen.

Myös muiden valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn lähtökohtana on, mikäli asian selvittäminen on ollut riittävä, että aloite voidaan todeta loppuun käsitellyksi, vaikka ehdotettua hanketta ei (vielä) toteutettaisi. Esimerkiksi jos tievalaistus- tai päällystys hanke on otettu tärkeysjärjestysluetteloon tai toimenpide on mukana taloussuunnitelmassa, valtuusto- tai kuntalaisaloitetta voidaan sillä perusteella pitää loppuun käsiteltyinä.

Tätä sovelletaan 1.1.2019 jälkeen jätettäviin valtuusto- ja kuntalaisaloitteisiin. Aiempina vuosina jätetyt vielä vireillä olevat valtuusto- ja kuntalaisaloitteet on käsiteltävä ennen valtuuston toimikauden loppua.

## **5. Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden julkaisu ja seuranta**

### **5.1 Valtuusto- ja kuntalaisaloitteet**

Valtuusto- ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn seuranta julkaistaan kunnan verkkosivustolla.

### **5.2 Kuntalaisaloite.fi**

Kuntalaisaloite.fi-verkkopalvelussa kuntalaiset voivat tehdä aloitteita kunnalle sekä kannattaa ja seurata muiden tekemiä aloitteita. Kaikki Kuntalaisaloite.fi-palvelussa tehdyt aloitteet ovat julkisia ja nähtävillä osoitteessa [www.kuntalaisaloite.fi](http://www.kuntalaisaloite.fi). Palveluun on linkki kunnan verkkosivustolta.

### **5.3 Pocket Democracy -sovelluskehityshanke**

Maalahden kunta on mukana hiljattain alkaneessa pilottihankkeessa, jonka tarkoituksena on kehittää uusi sovellus, Pocket Democracy. Sovelluksen tarkoituksena on helpottaa asukkaiden paikallispolitiikan seuraamista. Hanketta johtavat Åbo Akademin Vaasan yksikön valtiotieteen tutkijat Jenny Lindholm ja Janne Berg.